

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI. V Ljubljani, v torek, dne 31. januarja 1933. Štev. 13.

Kaj je z lesom — našim bogastvom?

Važna konferenca lesnih interesentov v Zbornici za T.O.

Za 170 milijonov dinarjev dobili lani manj od lesa, ko v letu 1929

Železna rezerva Slovenije za hude čase sta bila od nekdanj njen premož in les. Če je bila konjunktura v industriji in trgovini slaba, je vendarle dohodek, ki ga je dajal premož, deloma to izgubo omilil, kajti s premožom je le prišel denar v deželo. V sedanji težki gospodarski krizi pa nas je zadela še ta nesreča, da je usahnila tudi železna rezerva, ki jo je dajal premož. Kakor je dokazala konferenca o nazadovanju dobav iz naših premožnikov državnim železnicam, so padle lani vsled teh manjših dobav samo delavske mezde za 70 milijonov Din, ali skoraj za poldrug milijon na teden. Teh 70 milijonov se Sloveniji pozna in sedanja gospodarska ter finančna stiska bi bila neprimerno manj težka, če bi moglo teh 70 milijonov oplajati slovensko gospodarstvo.

A tudi naša druga in še pomembnejša železna rezerva je usahnila, kakor je le prejasno pokazala sobotna konferenca o krizi naše lesne trgovine. Od nekdanj je bil gozd za našega kmeta ona rezerva, ki mu je tudi v najhujši nesreči pomagala na noge. Gozd je bil za dobrega gospodarja, kakor je dejal konzul Hieng v svojem izvrstnem referatu, naravnost toliko, ko hranilna knjižica. Danes tudi ta hranilna knjižica ni več likvidna. Kajti lesna trgovina stoji, lesna produkcija pada in mesto za 250 milijonov deviz, smo dobili lani le za 80 milijonov. 170 milijonov manj dohodkov v enem letu od lesa — s tem je jasno izražena vsa ostopost krize lesne trgovine. Obenem pa tudi vsa ostopost sedanje gospodarske stiske, ko je odrekla tudi naša druga železna rezerva, ki je bila sicer vedno tako zanesljiva in izdatna.

Kupčija je padla, denar izseljencev je izostal, obrt nazaduje, dohodki od premož in lesa pa so usahnili! To so konstatacije, ki glasno opominjajo, da mora veljati vsa skrb javnih delavcev samo in v prvi vrsti gospodarstvu in da morajo biti izključno gospodarstva vprašanja na dnevnem redu! To tudi iz tega tehtnega drž. razloga, ker morajo pri takšnem stanju državni dohodki padati in naj bi se upeljala tudi cela vrsta novih davkov. Kadar usahnejo viri dohodkov, morajo pasti tudi dohodki davkov.

Vsaka konferenca gospodarskih krogov je doslej redno podala tako izčrpen material, da je moral vsakdo priznati, da je tako in nič drugače. Kljub temu pa se vendar ni mnenje gospodarskih krogov nikdar vpoštevalo tako, kakor bi bilo treba. Ni čuda, če potem tudi ni kriza popustila, kajti pot k rešitvi so vedno točno pokazali edino gospodarski krogi. Upamo, da bo imela sobotna konferenca v Zbornici več uspeha, kajti po svoji važnosti za vse blagostanje v banovini in zlasti še po svojem velikem socialnem pomenu zasluži, da postane naravnost podlaga naše državne gospodarske politike.

In v omiljenje obupno težke lesne industrije bi se moglo tudi takoj nekaj ukreniti. Za organizacijo lesnih podjetij se mora država zavzeti v večji meri, kakor sta to jasno dokazala odlična referata inž. Milana Lenarčiča in inž. Kobi. Železniške tarife je takoj prilagoditi sedanjim potrebam naše lesne trgovine, kakor je neovrgljivo dokazal izčrpan referat tajnika Gorjupa. In še celo vrsto manjših ukrepov je takoj izvesti, kakor je dokazal referat dr. Rekarja in poročila drugih zastopnikov lesnih strok. Pred vsem pa je treba pokazati dobro voljo, da se hoče vpoštevati

potrebe našega gospodarstva in da bo to moglo računati v sedanjih najtežjih časih na polno podporo vseh merodajnih činiteljev.

Ne moremo odpraviti krize, ki je svetovnega značaja, pač pa jo moremo ublažiti, da bo za nas čim manj težka. S solidarnim delom, da vsi podrede svoje interese celoti, pa to moremo doseči. Toda celota mora biti tudi organizirana, ker desorganizirano gospodarstvo ni sposobno za nobeno aktivno in pozitivno delo.

Brez olepšavanja, ki je itak navadno le varanje samega sebe, je bila podana v soboto težka slika našega lesnega gospodarstva, pa tudi brez vsakega obupavanja in malodušja. Zato pa je bila tudi celotna konferenca vseskozi aktivna in

Govor ministra Mohoriča

V svojem govoru je naglasil, da ima konferenca nalogo, da postavi program del za niz gospodarskih akcij, ki so potrebne, da se v tej za našo banovino gospodarsko tako važni panogi položaj poboljša in lesna kupčija znova poživlji. Vprašanja, ki jih je v ta namen razmotrivati, se dele v dva dela, v ukrepe, da se uredi privatna inicijativa in ponudba in v ukrepe administrativnega značaja. Vsa ta razmotrivanja je zbornica razdelila v štiri referate, ki bodo dali temelj za nadaljnje razgovore.

Slovenskemu lesnemu gospodarstvu je položaj tako otežen s tem, da je pri vsaki akciji skoraj da izoliran. Interesenti v drugih banovinah nas ne poznajo in tudi ne priznavajo. Na anketah, ki so se vršile drugje, so se merodajni gospodje čudili, ko so čuli naše številke. To je razumljivo že zaradi tega, ker je naša gozdna posest razdeljena na tisoče malih posestev, tako, da je našo lesno gospodarstvo razdeljeno v drobce, ki vsak sam zase malo pomeni, kot celota pa predstavlja obseg, ki daje našemu gospodarskemu položaju brez dvoma v izdatni meri svoje obeležje in značaj eminentnega življenjskega faktorja za našo banovino. Zaradi tega je nujno potrebno, da se strnemo in formiramo v enoto, ker nas bo sicer velik val gospodarske depresije strl. Pri nas je položaj tem težji, ker imamo državna gozdna posestva, ki se upravljajo od strani upravnih oblasti, ki imajo naravno dve srca in gledajo naše težnje skozi prizmo interesov državnih gozdov. Pred Narodno skupščino je načrt novele zakona o gozdovih, ki naj prilagodi zakonite predpise izpremenjenim prilikam. Novelo razmotriva poseben odbor, v katerem je iz naše banovine poslanec inž. Pahernik, ki kot gozdni posestnik in industrijec dobro pozna naše težave. Zato je tem važnejše, da se je potrudil v našo sredo,

Referat konzula Ernesta Hienga

Predvsem se zahvaljujem Zbornici za TOI in ministru Mohoriču za sklicanje in temeljito pripravo te konference ter zastopniku naših železnic, gozdarskega ravnateljstva, novinarstvu in poslancu inž. Paherniku, da so se odzvali našemu povabilu.

Eden naših glavnih gospodarskih temeljev, naše gozdarstvo in z njim zvezana lesna trgovina in industrija so danes v najtežjem položaju. Več ko 70 let je ta stroka soodločevala o stabilnosti našega gospodarstva ter odločilno uravnavala življenjski

bo pozitivna za vse naše gospodarstvo, če bodo njeni predlogi tudi izvedeni. Upamo, da se to vendarle zgodi!

Konference so se udeležili poleg številnih zastopnikov naših lesnih podjetij, industrij, trgovin in gozdnih posestnikov, članov Zveze slovenskih trgovskih združenj, Zveze industrijcev, zastopnikov Zbornice za TOI, še ti gospodje: nar. posl. inž. Pahernik, za železniško ravnateljstvo g. Gregorka in za gozdarsko ravnateljstvo dr. Božič.

Konferenco je otvoril v imenu zborničnega predsedstva minister n. r. Ivan Mohorič, pozdravil vse navzoče ter v daljšem govoru razložil pomen konference.

da neposredno čuje tudi naše želje in potrebe.

Pretečeno leto se je vršil niz mednarodnih gospodarskih konferenc, na katerih se je razpravljalo položaj lesne stroke. V časopisju poročila o teh konferencah niso bila izčrpana, ker se marsikaj, in mogoče baš to, kar je najvažnejšega, ni moglo objaviti, dasi je za praktičnega gospodarja zanimivejše, da bi zvedel tudi obeležje in notranje nagibe raznih ukrepov. Zaradi tega je zbornica naprosila inž. Lenarčiča, ki se je te konferenc udeležil, da o njih referira.

Važno je tudi vprašanje organizacije izvoza, o katerem bo poročal zbornični svetnik inž. Kobi, ki se že dolgo vrsto let bavi, da spravi red v našo lesno trgovino. Pri nas se pojem konkurence velikokrat napačno tolmači, kar povzroča gospodarstvu veliko škodo. Treba bi bilo več discipline in enotnosti tudi v krajih, kjer primanjkuje kruha. Iz svojega volilnega sreza mu je znano, da se je zaslužek za gozdno delo znižal za eno tretjino, kar gotovo ne more biti v skladu s primernim plačilom. V ostalem opozarja minister Mohorič na razne nedostatke v šumskem gospodarstvu, ki nastajajo nedvomno od administrativnih oblasti in je zaradi tega važno, da je navzoč tudi zastopnik administrativne uprave, da sliši kakšne želje ima gospodarstvo v tem pogledu.

Razmotrivanja konference naj gredo preko kritike do tega, da konkretiziramo svoje težnje in predloge. Samo v eni konferenci bo skoro nemogoče izvršiti docela to nalogo. Zato je Zbornica pripravljena, da skliče za razmotrivanje posameznih detajlnih vprašanj še posebne konference, ki naj zaključijo priprave za sestavo programa dela za poživitev našega lesnega gospodarstva.

standard najširših plasti našega naroda. Zato zadeva kriza, ki jo preživlja naše gozdarstvo, ne samo neposredno prizadete, temveč upliva globoko na vse naše gospodarstvo in na vse naše socialne prilike.

Še leta 1929 sta nam dale lesna trgovina in industrija za izvoženi les iz Slovenije deviz za približno 250 milijonov.

Ta dohodek je približno odgovarjal naravnemu prirastku ter tvoril stalno rento, na katero je lahko računal naš gozdni posestnik, trgovec, industrijalec in delavec.

Naš človek je smatral gozd kot najsigurnejši objekt za investicijo razpoložljivega denarja in gozdni posestnik je smatral gozd za neke vrste hranilno knjižico, iz katere je lahko pri umnem gospodarstvu črpal stalne in izdatne obresti. Kajti kljub krizam in fluktuacijam tudi v predvojni dobi je vendarle sledil razvoj cen neki ravni črti po določenem sistemu, ki pri mehkem lesu nikdar ni vseboval špekulativnih momentov. Vse to do leta 1930, ko se je začel razkroj cen, ki še danes ni ponehal.

Po triletni konstantni dekadenci smo pa prišli danes do tega, da znaša cena mehkega lesa povprečno samo še 40% predvojne zlate paritete. To dejstvo izključuje tako za gozdnega posestnika, kakor za trgovca in industrijalca vsako kalkulacijo, a uničuje tudi rentabilnost gozda. Če upoštevamo, da je velik del gozdne posesti v rokah malega posestnika, nam je jasno, da je padec lesnih cen ne samo materijalnega, temveč tudi eminentno socialnega značaja.

Posebno še, če upoštevamo, koliko delavnih moči je zaposlenih pri gozdarstvu, pri lesni trgovini in industriji. Sirovo računano odpade na sečnjo, spravljenje lesa iz gozda, na delavske mezde in transport lesa do kolodvora približno 30% prodajne vrednosti. Od 250 milijonov, ki smo jih dobili leta 1929 za les, je torej šlo nič manj ko 75 milijonov samo za manualno delo.

Kako izgleda vse to danes? V letu 1932 smo dobili za izvoženi les

največ 80 milijonov Din.

Na podlagi preje navedene kalkulacije odpade torej na delavstvo le še 24 milijonov, na gozdarstvo in trgovino pa 56 milijonov, dočim je prejelo to še leta 1929 75, odnosno 175 milijonov. Te številke govore dovolj jasno.

Gotovo je, da bo potisnjen, če traja to stanje še nekaj časa, življenjski standard prebivalstva v izrazito gozdarskih predelih Slovenije, kjer ni industrije ali drugih zaslužkov, na tisto stopnjo, na kateri so živeli naši predniki pred otvoritvijo železnice. Ne moremo se čuditi, če se pri tako silnem padcu zaslužka razvija zlasti v obmejnih krajih tihotapstvo, tam pa, kjer ta izhod ni mogoč, da postaja sol in petrolej že luksuz.

Izpad 170 milijonov dohodkov

je za Slovenijo tem težji, ker ni za ta izpad nobenega nadomestila. Upoštevati pa je nadalje, da ostane denar, ki ga dobi Slovenija od lesnega izvoza, doma in ta oplaja vse druge panoge trgovine in industrije in v veliki meri tudi naše denarstvo. Slovenska lesna trgovina je bila glavni dobavitelj deviz za uvozno trgovino in industrijo, obenem pa, kar se danes prav posebno vidi, tudi važen regulator za likvidnost naših denarnih zavodov.

Nastane vprašanje, če si moremo pomagati. Da bi v veliki meri ublažili krizo, je po mojem mnenju izključeno. Kriza lesnega gospodarstva ni samo pri nas, temveč po vsem svetu

kriza konzuma.

Dokler se ne dvigne splošni svetovni konzum lesa, ne moremo računati na zboljšanje. Če bi se pa zopet enkrat dvignil konzum lesa, nam ne bi dosti škodil niti tak pojav, kakor je bil sovjetski dumping, ki danes že zavija na druga pota, kakor to kažejo zadnji zaključki ruske lesne industrije z Anglijo. Tudi Rusija si ne more več dovoliti luksuza, da bi prodajala za

vsako ceno, tudi ona mora gledati na to, da nekaj zasluži.

Poglejmo si razne trge, ki pridejo za izvoz slovenskega lesa v poštev.

Francoski trg in naš lesni izvoz.

Pred kratkim je določila Francija nove lesne uvozne kontingente in pri tej priliki so se čule iz vrst naših lesnih eksporterjev zelo pikre opazke, ker je dobila Jugoslavija skoraj najmanjši kontingent. Največje je dobila Finska, Avstrija za približno šestkrat več ko Jugoslavija in to kljub temu, da je naša vlada pravočasno poslala posebnega delegata, načelnika Piljo, da izposluje povišanje kontingentov. Toda tudi ta intervencija je bila brezuspešna. Da pa se zadeva prav presodi, je treba upoštevati, da vlada ne določi kontingentov kar tja v en dan, ampak po zaslišanju svojih zainteresiranih uvoznikov. Naravno je, da ti zahtevajo uvoz tistega lesa, na katerega so vajeni oni in njih odjemalci. Jaz razumem, da uvoznik ne more svojim odjemalcem vsiljevati jugoslovskega lesa, če so ti vajeni na les finske provenienice, ki je po svoji strukturi in uporabi čisto drugačen kakor naš les. Tudi Avstrija ima v tem oziru prednost, ker ima skoraj samo smreko, ki jo moremo dobavljati mi v kvaliteti, kakor jo zahteva Francija, le iz nekaterih predelov Slovenije.

Izvoz v Alžir.

V Alžiru smo nasprotno dobili največji kontingent. Bojim se pa, da bo ostal ta kontingent neizrabljen, kakor lansko leto. Ta tako bogata kolonija preživlja danes težko krizo in kupi le to, kar sproti potrebuje in še to v malih količinah. Isto velja za vso severno Afriko.

Grška in Španija.

Dosti se je svoj čas izvozilo lesa v Grčijo in Španijo. Toda Grčija je danes v ekonomskem razsulu in je zato omejen nakup uvoznih predmetov na minimum. Vsled težkih političnih razmer pa je tudi pravna sigurnost silno padla. Pri takšnih razmerah ni mogoče forsirati prodaje, ker je riziko mnogo večji, kakor pa bi mogel dati event. mali uspeh.

Tudi s Španijo ni trgovanje lahko. Španija uvozi od nas največ bukovine in je v pogledu kvalitete zelo občutljiva. Zato se more prodati samo les, ki po svoji strukturi in kvaliteti popolnoma odgovarja. Tudi s poslovanjem s Španijo ni lahko, ker je Španija napram Jugoslaviji visoko pasivna in je zato težko dobiti kompenzacij za nameravani kliring. Tega smo čisto po nepotrebnem sami izzvali, ker smo blokirali španska dobrotmetja v Jugoslaviji, ki so znašala le majhen del tega, kar znašajo naše terjatve v Španiji.

Egipt in Palestina.

Važni tržišči v Sredozemskem morju sta tudi Palestina in Egipt. V Egiptu dominira že desetletja koncern, ki ima ozko zvezo z rumunsko industrijo. Napraviti je mogoče samo od časa do časa kakšno kupčijo, ker ima koncern velika finančna sredstva in ostro reagira na vsak poizkus udejstvanja na tem trgu. Palestina kupuje le najslabše rumunsko blago po cenah, ki so za nas naravnost nemogoče. Vsi poizkusi, da bi prodali na tem trgu večje količine, so se izjalovili, zlasti tje, ker nimamo lastne paroplovne zveze, temveč smo navezani na tržiški Lloyd, čegar prevozninska tarifa je za nas prohibitivna, to je za 10 odstotkov dražja ko za druge države. V tem oziru bi bilo nujno pričeti tarifna pogajanja, da se ta prohibitivna tarifa odpravi.

Sicer pa je treba reči, da je konzum na vseh teh trgih zelo padel, ponekod pa povečujejo težave še razorane politične prilike ali pa valutarne težave. Tako igra veliko vlogo tudi padec angleškega funta. Kakor za Angleža, tako je tudi za angleškega kolonista funt vedno le funt, ki je zanj polnovreden. To dejstvo ovira v veliki meri trgovanje preko Suez.

Prodajne možnosti na vseh teh trgih torej niso velike. Čisto nemogoče je forsirati prodajo tam, kjer zaenkrat ni prave potrebe za naš mehki les. Res si je Slovenija v povojni dobi pridobila marsikateri trg in če bi se vrnilo količinski normalni časi, bi se Slovenija tudi na oddaljenejših področjih z uspehom udejstvovala.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je in ostane

Italija naš največji in najnaravnejši odjemalec.

Vzemimo samo tesane trame. Teh izvažamo iz Slovenije mnogo tisoč vagonov na leto. Za ta izdelek je Italija, če izvažamo

Grško s primeroma malo količino, naš edini odjemalec. Isto velja za konično rezani les, ki ga še danes v razmeroma velikih količinah izdelujejo naše kmetske vodne žage. Bukove testone in slabejšo bukovino moremo prodajati samo v Italijo. Skoraj ena tretjina vseh lesnih izdelkov Slovenije je prilagodena potrebam in zahtevam italijanskega trga in se v nobenem primeru ne more transformirati v smislu potreb drugih tržišč, ki imajo glede kvalitete lesa in tehniških pogojev vse druge zahteve. Ne preostane nam torej nič drugega, ko da si brez ozira na vse drugo ohranimo ta trg.

Velikega pomena je bila za nas mednarodna lesna konferenca meseca decembra v Milanu, ki sva se je udeležila z inž. Lenarčičem, kajti tam smo videli, kakšna je za nas situacija na italijanskem trgu. Italijanski delegati so nam v privatnem razgovoru odkrito povedali, da je naša pozicija, kar se tiče lesa, v nevarnosti, ker jih sila velika dispariteta v trgovinski bilanci, da eventualno revidirajo stališče napram našemu lesnemu izvozu. Opozorjali so na Avstrijo, napram kateri so aktivni in izjavili, da je cilj njihove vlade izenačiti ne samo napram Jugoslaviji, temveč tudi napram drugim državam vsaj do gotove mere pasivnosti bilance. Zato mora Jugoslavija od njih več kupovati, ali pa morajo oni nakup v Jugoslaviji primerno omejiti. Tako bi morala plačati račun zopet le slovenska lesna industrija, ker velika napaka bi bila misliti, da je Italija na vsak način navezana na naš les.

V informacijo naj še omenim, da je Rusija v treh letih popetorila svoj izvoz v Italijo. Tudi če se vrnejo normalne razmere, moramo s tem računati, da bo Rusija naš trajni konkurent na italijanskem lesnem trgu.

Referat inž. Milana Lenarčiča

Vsi, ki se udeležujejo v obsežnem poslovanju lesnih tržišč, so občutili stalno naraščajočo potrebo solidarnega skupnega dela gospodarskih skupin, ki imajo skupen interes. Ves razvoj gospodarskih prilik je pritiskal vse bolj in bolj ravno v lesni stroki na to, da se pride do odločilnih mednarodnih ukrepov.

Prve podlage za tako solidarno delo v idealnem smislu so bile rezultati lesnih konferenc v Lyonu, Rimu, Bratislavi, Varšavi v juliju 1931 in v Parizu v juliju 1931.

Odločen preokret v smeri organizatorne realizacije pa je prinesla

konferenca ekspertov v Ženevi,

ki jo je sklicalo Društvo narodov. S tem je Društvo narodov poudarilo ogromen pomen gozda in lesa v mednarodnem prometu in konferenca je pokazala, da je rešitev obeh teh problemov v mednarodnih dogovorih, s katerimi se naj spravi v sklad ponudba s povpraševanjem po lesu.

Da se to izvede, je treba mnogo naporenega mednarodnega dela, kakor tudi mnogo organizatornega dela doma, v okviru vsake države in zato take stvari ni mogoče speljati kar hitro — na vrat, na nos. Pomemben pa je bil zaključek ženevske konference že zato, ker ni dosedaj nobena lesna konferenca pokazala izrazite skupne volje tako izvoznih ko uvoznih dežel.

Postavljena je bila zahteva, da se na novi konferenci, ki se naj vrši na Dunaju, ukrene vse potrebno za izvedbo skladnosti med ponudbo in povpraševanjem. V resnici je tudi ta konferenca sklenila, da se ustanovi stalen mednarodni odbor, ki bo skrbel za ureditev lesnih tržišč. Ta stalni odbor je bil potem, ko so vse dežele preštudirale pravila tega odbora, na vse zadnje tudi ustanovljen in je danes oni aparat, ki omogoča stalen in prijateljski razgovor med deželami, ki so interesirane na lesu.

Sedaj se vpraša,

kaj imamo mi od tega?

Ustvarili smo si urad, brez katerega bi bili enotni zaključki med državami-konkurentinjami nemogoči. S pomočjo tega stalnega mednarodnega odbora bomo v sporazumu z našimi državami odjemalkami določili, koliko lesa sme priti v prihodnji dobi na trg. Od tako urejene ponudbe pričakujemo, da bo cena za les zrastle na ono višino, ki bo odgovarjala proizvodnim stroškom in primernemu dobičku.

Seveda pa so takšne dalekosežne odredbe mogoče le, če si ustvarijo države izvoznice potrebne organizacije izvoznikov, ki bodo mogle garantirati svojim sopogodbnikom iz drugih držav, da ne bodo na ško-

Jugoslavija, ki je še leta 1930 izvozila v Italijo 500.000 ton, je padla v letu 1931 na 300.000 ton. Statistika za leto 1932 pa izkazuje za razdobje januar—september samo še 260.000 ton. Ta padec je v veliki meri šel na račun slovenske lesne industrije.

Kakšen je položaj.

Če torej reasimiramo, pridemo do teh rezultatov. Težka lesna kriza ni danes več samo posledica nadprodukcije, temveč krize konzuma, ki izvira iz splošne krize svetovnega gospodarstva. Mi te krize sami ne moremo rešiti, mi jo moremo samo ublažiti s tem, da si ohranimo stare odjemalce. Skušati moramo, da se po možnosti prilagodimo njihovim željam glede kvalitet in kondicij in da ne rušimo njihovega notranjega trga z brezglavo konkurenco navzdol. Francija je baš zaradi prevelike in brezglave ponudbe na zahtevo svoje nacionalne lesne trgovine in industrije uvedla kontingent, da s tem zaščiti lastni trg pred derouto. Na milanski konferenci pa so italijanski delegati izjavili — in v tem smislu je bila tudi sprejeta resolucija — da hočejo za vsako ceno zaščititi svojo domačo lesno trgovino in industrijo, s tem da preprečijo prevelik dotok blaga po nizkih cenah. Iz tega sledi, da moramo za vsako ceno preprečiti, da ne pride naš les na italijanski trg po cenah, ki bi rušile cene italijanske produkcije, ker bi s tem izzvali protiukrep, ki bi imeli za naš lesni izvoz najtežje posledice.

Generalni tajnik, minister Mohorič: Zavaljujem se g. konzulu za njegov lepi in stvarni referat, ki je vzet iz praktičnega življenja. Zlasti pa še za njegovo slikovito in nazorno obrtovanje našega položaja na mednarodnem lesnem trgu. Prosim g. inž. Lenarčiča, da poda svoj referat o mednarodni organizaciji lesne trgovine.

do drugih več izvažale, kakor pa je dogovorjeno.

Nato je podal inž. Lenarčič referat o akciji dunajskega Stalnega mednarodnega odbora lesne produkcije, industrije in trgovine v Italiji. To delo stalnega pododbora (C. I. B.) v Italiji je zlasti realno za nas in zato je tudi referat inž. Lenarčiča vzbudil največje zanimanje.

Akcija C. I. B. v Italiji.

Italijanski lesni trg je že par let pod pritiskom najhujše mednarodne konkurence, pod vplivi naostrejšega dumpinga in protidumpinga. V začetku so bili Italijani zadovoljni, da postaja les vedno cenejši, kmalu pa so spoznali, da obstoje še drugi vidiki, po katerih je treba presojati interese lastnega trga. Predvsem je treba omeniti, da je ta velik padec povzročil propast ali pa nerentabilnost vseh večjih firm in da je bila vsa italijanska nacionalna produkcija lesa potisnena v brezdelje. Vpliv teh dveh faktorjev se je pojavljal vedno močnejše in cenen nakup lesa je postal za Italijane popolnoma brezpredmeten. Italija je zato danes odločena, da ne sme biti torišče najhujše mednarodne konkurenčne borbe in da mora za vsako ceno zaščititi nacionalno lesno produkcijo. Odločili so se zato, da v skrajni potrebi uporabijo tudi najradikalnejša sredstva. Nastal je tako načrt, da se uvede prohibitivna carina na uvoz lesa v višini 70 do 75 Lit na tono. Ta prohibitivna carina bi imela predvsem vpliv na izvoz iz dežel, s katerimi nima Italija vezanih carinskih postavk, kar bi seveda predvsem zadelo Jugoslavijo.

V Stalnem odboru na Dunaju je bila pokrenjena misel, da je treba po končanem notranje-organizatornem delu odbora pričeti s praktičnim delom. Za nas najvažnejši trg, ki pride za tako delo v poštev, je Italija. Tako je prišlo po kratkih pripravah do konference, ki se je vršila v dneh 12. in 13. decembra 1932 v Milanu. Na tej konferenci je zastopala Italijo Confederazione nazionale fascista del Commercio, oziroma njen Comitato tecnico dei legnami, izvozne dežele pa je zastopal C. I. B. Zastopane so bile poleg tega Avstrija, Češkoslovaška, Francija, Rumunija in Jugoslavija, dočim Rusija ni bila zastopana. Konferenca sva se udeležila za naše interese g. konzul Hieng in jaz.

Zastopniki C. I. B. so povdarjali, da je njihov cilj, da se z ureditvijo italijanskega tržišča doseže eksistenčna možnost nacionalne produkcije lesa in ohranijo interesi starih dobaviteljev italijanskega trga. V ta namen so dežele, združene v Stalnem odboru pripravljene, da omeje svojo produkcijo in jo prilagodijo potrebam italijanskega

trga, ne da bi hotele kratiti ruskemu izvozu ono limitirano mesto, ki mu gre. To formulo so italijanski zastopniki toplo pozdravili in prišlo je do soglasne resolucije, ki v kritični presoji reprezentira soglasnost in ujedinenje vseh interesov razen ruskih. Z ustvaritvijo skupne fronte pa je bilo omogočeno italijanskim zastopnikom, da vztrajajo na tem, da pristopijo k pogajanjem tudi Rusi.

Ureditev lesnega trga v omenjenem smislu mora nujno privedi do primerne zvišanja cen, kar more imeti za posledico, da bodo tudi izvozniki onih dežel, ki trenutno še niso zastopani v C. I. B., skušali plasirati svoje blago v Italijo. Tu je zlasti misliti na Švedsko in druge severne dežele. Zato je že od C. I. B. pokrenjena akcija, da se pritegnejo po možnosti tudi te dežele k predvidenemu sporazumu.

Jugoslovska situacija na italijanskem trgu lesa je bila zelo neugodna, ker je njena trgovinska bilanca napram Italiji zelo aktivna, dočim je avstrijska pasivna. Še usodnejše pa je, da vlada v Italiji prepričanje, da nam manjka za normalne trgovske odnose z Italijo dobre volje. Mnenja so, da je močni češkoslovaški izvoz v Jugoslavijo pripisati le spretni, Italiji nenaklonjeni agitaciji, ne pa resnično postojem trgovalnim potrebam. Srečna je bila za Jugoslavijo okolnost, da je prišla na konferenco v okviru C. I. B. in je s tem lažje ovrgla argumente, ki so se proti njej navajali. Skupnost s C. I. B. je povzročila, da ni bilo mogoče Jugoslavije separatno tretirati.

V najkrajšem času je pričakovati, da se bodo meritorno nadaljevale v Milanu začete razprave. Važno je, da dežele, ki izvažajo v Italijo les, v najkrajšem času ustanove potreben aparat, ki bo mogel jamčiti drugim pogodbenim državam, da se bodo točno izpolnjevale prevzete obveznosti. Tu je treba povdariti, da se v sosednih državah zelo gleda na to, da se to organizatorno delo čim preje ustanovi.

Na milanski konferenci je kupec jasno izrazil svojo voljo, da ne mara prepoceni blaga, da mu je dovolj desorganizacije na njegovem trgu — in s tem je podana slika vse današnje situacije.

Nato je podal inž. Lenarčič kratak

pregled mednarodnih lesnih organizacij.

Stalni odbor lesne produkcije, industrije in trgovine s sedežem na Dunaju je ustvarjen in to je centralna zveza vseh organizacij. Ta odbor vodi deloma organizatorno delo za ustanovitev organizacij, ki naj čuvajo lesne interese posameznih držav, deloma pa daje direktive v svrhu centralne prodaje. Glavni cilj pa je — in to je tudi svrha vseh v odboru združenih organizacij — kontrola eksporta.

V Rumuniji obstoji sindikat producentov mehkega lesa. V sindikatu pa so le največji producenti, ker v Rumuniji niso našli te srečne oblike ko mi, da bi z drugimi pritegnili tudi najmanjše producente. Sindikat uživa vso podporo vlade.

Na Češkoslovaškem je ustanovljena Češkoslovaška lesnoprodajna centrala, okoli katere se bodo grupirale tudi zasebne organizacije lesnih producentov.

Poljska ima že od preje svojo lesno kontrolo.

V Avstriji se je ustanovil »Holzbeirat« pri trgovinskem ministrstvu. Njegovi statuti so že sprejeti in sedaj je trgovinsko ministrstvo naproseno, da to namero izvede tudi parlamentarno. »Holzbeirat« bo potem stalni lesni svet trgovinskega ministrstva in bodo v njem organizirane vse lesne organizacije posameznih dežel. Vrhovna organizacija vse lesne trgovine bo tako Holzbeirat.

Prednosti teh organizacij so velike. Tako je Češkoslovaška dosegla uspehe na Ogrskem, Avstrija na Ogrskem in v Franciji ter Italiji, s katerimi je sklenila posebne pokrajinske dogovore. Tudi Poljska je dosegla v Franciji lepe uspehe. Finska je že preje ustanovila svoj lesni koncern in prodaja danes vse iz prve roke, prav tako tudi Švedska, dočim je v Rusiji sploh monopol za lesno trgovino. Samo naša država še nima takšne organizacije.

Imamo sicer centralni odbor jugoslovske drvarske privrede, ki pa se sestaja samo enkrat. Najbolje še dela zveza lesnih producentov Dravske banovine. Ta odbor je sklenil, da delegira v Stalni odbor na Dunaju dva člana in sedaj tudi plačuje določenih 2000 šilingov na mesec. A to je tudi vse, kar se je dosedaj naredilo. In da se je tako malo naredilo, je sramota za nas vse. Kajti delegatom je treba dati potrebno moč, da bodo mogli res z uspehom zastopa-

Po svetu

Finančni odbor je v celoti sprejel proračun ministrstva za vojsko in mornarico. Ta teden se bo delalo v Trboviah samo dva dni na teden. Katastrofa slovenskih premogovnikov torej raste.

Opija smo izvozili 15.813 kil v skupni vrednosti 5.1 milijona Din.

Angleška in francoska veleposlanika v Rimu sta zahtevala od italijanske vlade pojasnil zaradi tihotapstva orožja na Madjarsko.

Francoski listi zahtevajo, da Madjarska orožje ali vrne v Italijo ali pa prejeta orožja uniči.

Francoski parlament je izrekel Boncourjevi vladi nezaupnico zaradi njenega sanacijskega načrta, nakar je vlada odstopila. Sestavljena bo spet levčarska vlada.

General Schleicher je podal demisijo svoje vlade, ker je predsednik Hindenburg odbil njegovo zahtevo, da sme razpustiti nemški parlament. Hindenburg je mnenja, da je mogoče s sedanjim parlamentom vladatai.

Hitler je sestavil novo nemško vlado, podkancelar je Papen, notranji minister Frick, zunanji minister v. Neurath, minister za prehrano, gospodarstvo in kmetijstvo pa Hugenberg.

Obiščite automatični bulet

DAJ-DAM

Pri volitvah na Irskem je dobil De Valera 77 (prej 72) mandatov, Cosgrave 48 (57), centrum 11 (4), delavska stranka 8 (11) in neodvisna delavska stranka 1 (2) mandatov. De Valera ima absolutno večino 1 glasa, skupno z delavsko stranko pa trdno večino.

Pri nadomestnih volitvah v Budapešti je zmagal proti vladnemu kandidatu odločen opozicionalec grof Hadik.

Japonsko zunanje ministrstvo je izjavilo, da Japonska v slučaju izstopa iz Društva narodov ne bo vrnila mandatnih področij v Tihem oceanu, ker je dobila Japonska te zemlje kot vojni plen.

V Rumuniji so odkrili veliko vohunsko afero in je bila cela vrsta poštnih uradnikov aretirana.

V znak protesta proti »revolucionarnim« sklepom finančnega odbora so stopili v stavko pariški borzni senzali in agenti.

Kemal paša se bo spomladi sestel s perzijskim šahom, da pride še do ožjega sodelovanja obeh mohamedanskih držav.

Inicijatorja fašistovskega puča v Brnu nadporočnik Kobinek in trg. pomočnik Geidel sta prebežala v Makarsko in zahtevala pravico azila, ker da sta le politično kriva.

Konverzijo vseh notranjih posojil namerava izvesti grška vlada. Vsa posojila bi bila potem 5 odstotna in bi država na ta način prihranila 100 milijonov draham na leto.

Ford je ustavil v vseh svojih delavnicah obrat in je s tem izgubilo 100.000 delavcev delo. Ford je zaprl svoje fabrike, ker je štrajkalo 6000 delavcev.

Za 85 milijonov mark (več ko poldrugo milijardo dinarjev) je bilo pri rajhovskih zasebnih zavarovalnicah prijavljeno v letu 1932 požarnih škod.

Deficit češkoslovaških železnic bo za leto 1932 znašal 500 do 525 milijonov Kč.

Italija bo v tem letu elektrificirala poleg nekaterih manjših prog predvsem prog Milano-Reggio Calabria in Trst-Torino.

Hripa se v Angliji še vedno širi in je za njo umrlo v zadnjem mesecu 4000 oseb.

Katastrofalni požar je v predmestju Bombaya uničil 300 hiš.

Bomba je bila vržena na hišo Silvestra, prijatelja Mussolinija in predsednika njujorške organizacije mladih fašistov. Hiša je popolnoma uničena, vsi člani rodbine so ranjeni. Silvestro sam ob atentatu ni bil doma.

Popis davčnih zavezancev

V smislu člena 110. zakona o neposrednih davkih morajo narediti občine vsako leto seznam davčnih zavezancev ter ga poslati davčni upravi, da ga ta potem ianko primerja z dosmisi davčnimi prijavami ter zamuanike eventuelno pozove, da svojo prijavo naknažno vize, ali pa da se jim davek kar uradoma preapise.

Onih oseb, ki imajo plačevati zgolj zemljarino ali pa hišni davek (zgradarino), ni treba vpisovati v ta seznam, ker jih ima davčna uprava že tako v evidenci. Prav tako odpade vpisovanje onih oseb, ki imajo vioge v uenarnih zavodih ter vživajo od njih obresti. Te obresti so podvržene pač rentnemu davku, toda davek od njih se ne izterjuje individualno, temveč ga morajo denarni zavodi od obresti kar odbiti in ob določenih terminih neposredno odpremiti na davčno blagajno. Isto velja tudi za uslužbenske davek. Tega imajo odbiti službodajalci pri vsakokratnem izplačilu plače ali mezde ter ga odpremiti potem v gotovini na davčno blagajno, odnosno ga plačati z davčnimi znamkami, ki se prilepijo in uničijo v knjižicah posameznih uslužbenecv.

Po obstoječi praksi se vpis onih podjetij, ki plačujejo društveni davek tudi ne zahteva; saj imajo davčne uprave podatke gledé takih podjetij posebej v evidenci.

Vpisati je v ta seznam torej zgolj osebe, ki so zavezane pridobnini ali pa rentnini.

Kar se tiče pridobnine, je vpisati vse one osebe, ki izvršujejo kako obrt ali trgovino, oziroma sploh kak obrat ali podjetje z namenom, da pridobe z njim dohodek. Vpisati je med drugimi tudi potujoče agente in trgovske potnike, v kolikor niso ti samo v službi s stalno plačo. — Glede rentnine je pa vpisati vse one osebe, ki vživajo prejemke, ki niso podvrženi ne zemljarini, ne zgradarini, ne pridobnini, ne društvenemu in ne uslužbenskem davku. Med te prejemke spadajo n. pr. najemnine za premičnine ali za osebne pravice, obresti od posojil, v kolikor niso take obresti s kakim posebnim zakonom oproščene. Sem spadajo tudi najemnine za zemljišča, za vrtove v izmeri 500 m². Obresti hranilnih vlog, kakor zgoraj navedeno, sem ne spadajo.

Razen teh oseb, ki so podvržene pridobnini ali rentnini je vpisati v občinski seznam zaradi davka na samce tudi še vse one osebe, ki so:

1. tuzemci, moškega spola, v starosti od 30 do 60 let, ter imajo obenem
 2. kake službene prejemke v mesečnem znesku nad 2500 Din ali pa kako zemljišče, od katerega je plačevati na leto več kakor 1000 Din zemljarine.
- Lani je mestno načelstvo v Ljubljani zahtevalo pa popis prav vseh oseb, ki so plačevale katerikoli davek ali same, ali pa katerim se je odtogoval davek po službodajalcih.

Cele skladovnice papirja, za katerega bi se bil denar lahko kako drugače porabil, so se kopičile pri mestnem načelstvu in romale potem k davčni upravi, ki ni vedela potem z njimi kaj napraviti.

Ali je letos v Ljubljani kaj drugače? Mestni uslužbenci razdeljujejo hišnim gospodarjem po več popisnih pol za vsako stranko, celo za dekle in hlapce, neglede na to, ali spadajo stranke in njih uslužbenci med one, ki jih je treba res popisati!

Popisati je treba samo osebe, ki so zavezane pridobnini, rentnini ali pa davku na samce. Čemu torej popisne pole za vse one uslužbenke, ki notorično ne bodo plačevali davka na samce (ženske, moški oženjeni ali pa v starosti pod 30 ali nad 60 let, ali pa sploh za vse one številne uslužbenke, ki nimajo mesečno več kot 2500 Din službenih prejemkov)?

Ali ni škoda denarja za popisne pole in škoda za čas in razburjenje, ker

nikdo ne vé, koga in kaj je vpisati? Na popisnih polah je rečeno, da jih imajo izpolniti samo osebe, ki so zavezane pridobnini, rentnini ali samskemu davku. Koj spodaj v 4. odstavku poduka je pa navedeno, da jo ima izpolniti vsak, ki jo dobi, če se ga morda tudi ne tiče. In to polo bo dobila vsaka dekla, vsak hlapec, sploh vsak uslužbenec, če tudi nima z davkom na samce nič opraviti!

Na rdečih listkih je izrečno povedano, da mora popisno polo vsak davčni zavezanec izpolniti z navedbo priimka, imena in poklica, popolnoma izpolniti pa jih imajo samo oni, ki morajo plačati pridobnino itd. Čemu ti listki? Ali je z njimi odstavek 4. navedenega poduka mogoče prekljan? To bi bilo treba bolj jasno povedati! Kaj je pa dalje davčni upravi s tem ustrezno, če zapišem na popisno polo morebiti: »Marija Bizjak, služkinja«? Plačevati nima ta služkinja ne pridobnine in ne rentnine in tudi samskega davka ne, ker je stara šele 25 let, ker nima mesečno 2500 Din službenih prejemkov in ker ni moškega spola!

V interesu davčnih zavezancev prosimo mestno načelstvo ali pa davčno upravo, naj zadevo uredi in naj takoj jasno pové, kaj sme in mora zahtevati. Vsak hišni posestnik naj da popisne pole samo vsem onim osebam, ki stanujejo v njegovi hiši in

1. izvršujejo v njej ali pa kje drugod kako podjetje, ki je podvrženo pridobnini, ali pa ki uživajo
2. kake prejemke, od katerih morajo plačevati rentnino, dalje onim osebam, ki imajo
3. plačevati samski davek od službenih prejemkov ali pa od svojega lastnega zemljišča, od katerega plačujejo več kot 1000 Din osnovne zemljarine.

Pod točko 3. spadajo samo oni tuzemci moškega spola, ki imajo službenih prejemkov več kot 2500 Din na mesec, so še samci in so stari več kot 30 in manj kot 60 let. — Če se najde v vsej Ljubljani moški neoženjen posestnik v starosti od 30 do 60 let, ki bi imel toliko zemlje, da bi plačeval osnovnega davka več kot 1000 Din na leto, ima hišni lastnik popisno polo tudi njemu izročiti, da jo izpolni, ker bo moral ta posestnik zemljišča plačati od dopolnilnega davka k svojemu zemljišču res tudi samski davek.

Če izjavi hišni lastnik, da ni v njegovi hiši nobenih oseb, ki bi imele plačevati pridobnino, rentnino ali samski davek, naj to tudi zadostuje.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrohi in svetlolika srnjce, ovratnike in manšete. Pere, suš. munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

OBČNI ZBORI.

»Obrtniška samopomoč«, reg. pom. blag. v Ljubljani ima občni zbor v nedeljo, dne 12. februarja ob 9. v posvetovalnici Zbornice za TOI.

III. redni občni zbor delničarjev firme Rude in kovine bo v sredo, dne 15. februarja ob pol 11. v sejni sobi tvrdke, Masarykova 12. Delnice je treba najmanj šest dni pred občnim zborom položiti pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani.

ZITNI TRG

Iz Novega Sada poročajo, da je imela pšenica pretekli teden vseskozi krepko tendenco. Cena je do konca tedna poskočila na 235 Din franco baške postaje. Čeprav se ne ve točno, kako velike so pri nas zaloge pšenice, vendar se misli, da ne bo treba uvažati tuje pšenice. Koruza pa se je proti koncu tedna nekoliko pocenila. Zelo pa se je dvignilo povpraševanje po otrobih, ki so se podražili za 20 Din. Cena vseh drugih pridelkov je ostala neizpremenjena.

Dobava-prodaja

Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 4. februarja t. l. ponudbe glede dobave 800 zvitkov brzino-merilnih trakov; do 6. februarja t. l. pa glede dobave stekel za paromere, šip, cevki in nalučnikov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 6. februarja t. l. ponudbe glede dobave 35 komadov žarnic in 10.000 kilogramov portland-cementa.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave 600 komadov žarnic.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 22. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 komadov pil za žage, 2000 kg katrana in 200 kg bele kovine.

Direkcija drž. rudnika Zenica sprejema do 23. februarja t. l. ponudbe glede dobave brtvila.

KLISARJE
vseh vrst fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLISARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Konkurzi in poravnave

Konkurz o imovini tesarskega mojstra Steinerja Antona v Ljubljani se odpravlja, ker je bila razdeljena vsa masa.

Ker je trgovec Premelč Ivan v Zagorju umaknil predlog za sklenitev prisilne poravnave, se odreja prodaja v maso spadajočih premoženj na javni dražbi, ki bo dne 6. februarja ob 10. v Zagorju v hiši 152.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini mizarskega mojstra Draga Bahuna in Neže Bahun na Jesenicah. Poravnalni sodnik dr. Bregar, poravnalni upravnik dr. Aleš Stanovnik. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Kranjski gori dne 4. marca ob 10. Rok za oglasitev do 26. februarja.

Potrjuje se poravnava Surovinske zadruge čevljarjev v Celju proti temu, da se prednostne terjatve plačajo v celoti, ostali upniki pa dobe 70% kvoto, plačljivo v 16 obrokih.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 28. januarja objavlja med drugim uredbo o samostalni upravi drž. monopolov Jugoslavije, popravek v seznamu ključmatskih in turističnih krajev, razne objave iz »Službenih novic«, razglase sodišča in uradov ter razne objave.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 31. januarja: Carjevič Aleksej. — Red D.

Sreda, 1. februarja: ob pol 17. Ciciban. — Prireditvev otroškega odra društva »Svobode«. — Izven. Globoko znižane cene. Ob 20.: Dopust na Francoskem. — Red Sreda.

Četrtek, 2. februarja: ob 15.: Voda. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 31. januarja: Madame Butterfly. — Red C.

Sreda, 1. februarja: Viktorija in njen huzar. — Izven. Globoko znižane cene. Četrtek, dne 2. februarja, ob 15.: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene.

Ob 20.: La Bohème. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec. — Izven.

Motvoz Grosuplje
domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani